

Un Tomb

Masquefa - Novembre

ELS FETS D'OTUBRE (1934)

Després de les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, la victòria dels partits republicans provocarien la fugida del rei Alfonso XIII i la proclamació de la 2ª república espanyola.

Entre 1931-1933, el govern republicà de Madrid va emprendre mesures democratitzadores, com la promulgació de la constitució que separava l'església de l'estat, la reforma militar, la llei de reforma agrària, el dret polític per primera vegada de les dones a votar i deixava oberta la porta a la descentralització de l'estat.

En aquest sentit la república va aixecar una gran expectació a Catalunya, i fruit d'aquest entusiasme es va elaborar un avant projecte d'estatut d'autonomia que va ser sotmès a referèndum el dia dos d'agost de 1932. L'Estatut del 32 també conegut com l'Estatut de Núria va aconseguir la seva aprovació amb una participació del 75% del electorat i els vots afirmatius varen superar el 99% dels vots, fins i tot les dones que no havien pogut votar, van expressar la seva adhesió en un document acompanyat de 400.000 signatures.

Només uns dies després l'exercit espanyol ja va fer el seu primer intent de cop d'estat contra la república amb el pronunciament del general Sanjurjo a Sevilla, amb això es posaven de manifest reticències i desconfiances envers els catalans i el govern de la república.

La intensificació dels conflictes socials i polítics, en un context internacional de crisi dels sistemes parlamentaris i d'auge del feixisme, van hipotecar la labor reformadora d'aquests anys. A les acaballes de 1933 es varen tornar a celebrar eleccions generals i aquesta vegada l'abstenció dels obrers i moviments anarquistes que consideraven insuficient la tasca republicana van propiciar la victòria de la coalició formada per el partit republicà radical de l'anticatalanista Lerroux i a la ultradretana CEDA, s'iniciava així el "bienni negre" que va representar una reacció en contra de les reformes anteriors.

En aquest context, l'aprovació de la "llei de contractes de conreu" per part de la Generalitat va produir una situació conflictiva en el camp català, els propietaris i homes de la lliga Regionalista s'hi van oposar i van aconseguir la denegació de la llei per part del tribunal constitucional al·legant la manca de competències de la Generalitat.

Aquesta agressió a la integritat de l'Estatut obrí una greu crisi política entre Madrid i Barcelona, i l'entrada en el govern central de tres ministres de l'antirepublicana CEDA va provocar una insurrecció obrera a Astúries i a Catalunya la proclamació de l'Estat català dins de la república espanyola per part del president Companys.

La repressió que va seguir a aquests fets, amb l'empresonament del govern de la Generalitat, la suspensió de l'Estatut i de la majoria dels Ajuntaments que s'havien constituït democràticament el gener de 1934 i el manteniment de l'estat d'excepció fins el 1935, varen radicalitzar les posicions que s'enfrontarien un any mes tard en la guerra civil espanyola. Molts rabassaires foren detinguts, altres llogaters foren desnonats, els pagesos van haver de pagar la totalitat de les rendes i en alguns casos la situació econòmica es va fer insostenible. Tot pagès que havia demanat una revisió de

la renda o una millora del contracte atenent la llei d'arrendament rústic fou emplaçat a abandonar la terra.

A Masquefa les conseqüències de la repressió dels fets del 6 d'octubre varen afectar la vida municipal. A partir del dia 25 del mateix mes, es reuneix el ple en sessió extraordinària i sota la presidència del tinent de la Guardia Civil D. Germán Morán.

L'objecte de la reunió era el donar compliment a les instruccions del General de la 4ª divisió D. Domingo Batet (que mas tard es sublevaria el juliol del 36).

Segons les instruccions es declarava suspès l'Ajuntament i destituïts dels seus càrrecs electes, el veí Joan Bonastre i Ferrer (alcalde), Ferran Sabaté i Fusté (Tinent d'alcalde), i els regidors Francesc Calix Mas, Salvador Sabaté i Bonastre, Jaume Parera i Sabaté i Josep Mas.

Seguidament era anomenat per el càrrec d'alcalde-gestor el veí Joan Matas i Bros, que compliria les seves funcions en solitari fins el maig de 1935 en que es constitueix una nova corporació local amb 6 regidors que no eren òbviament els escollits democràticament.

De la seva gestió cal destacar l'inici d'una reforma de l'amirallament rústic i l'assumpció de les despeses de lloguer i d'assistència medico-farmacèutica dels familiars per part de l'Ajuntament de la caserna de la Guardia Civil situada als números 31 i 33 del carrer de Serralet.

La victòria del Front d'esquerres al febrer del 1936 retornarà el control de l'Ajuntament als antics càrrecs electes democràticament, que no havien estat sotmesos a cap procediment ni judicial ni administratiu.

Xavier Pérez Fornés

Arxiu Municipal de Masquefa.

Bibliografia:

AA VV " Història de la Catalunya Contemporània" ed. Pòrtic. 1999